

Prof. dr hab. med. Czesław Stankiewicz

Katedra i Klinika Otolaryngologii Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku

Ocena rozprawy doktorskiej lek. med. Bartłomieja Kamińskiego

pt. Analiza kliniczna oraz metody leczenia chirurgicznego nowotworów złośliwych skóry regionu głowy i szyi

Autor dysertacji, lek. Bartłomiej Kamiński podjął się analizy materiału chorych na raka skóry głowy i szyi - wybór tego zagadnienia jako tematu rozprawy doktorskiej uważam za uzasadniony.

Nowotwory złośliwe skóry w regionie głowy i szyi stanowią przedmiot zainteresowania między innymi otolaryngologa chirurga głowy i szyi. Cechują się zwykle dość powolnym w początkowym okresie wzrostem, z czasem przebiegają bardziej agresywnie. Powoduje to, wraz z występowaniem w podeszłym wieku, zgłaszanie się chorych w zaawansowanych stadiach choroby. Podeszły wiek pacjentów, ich stan ogólny a nierzadko zaawansowany stan miejscowy wpływają bezpośrednio na możliwość radykalnego leczenia, w tym na możliwość rekonstrukcji ubytków tkankowych. Mimo tych cech nowotwory skóry głowy i szyi, niezależnie od typu histologicznego (z pominięciem czerniaka złośliwego) cechują się wyleczalnością na poziomie 80-90%.

Przedstawiona do oceny praca napisana jest z zachowaniem typowego układu. Zawiera część wstępną, cele pracy, wyniki badań przedstawione w tabelach, na wykresach oraz rycinach, dyskusję, wnioski i streszczenie. Spis piśmiennictwa liczy 91 pozycji, w tym znaczącą część stanowią pozycje podręcznikowe.

W s t ę p

Bazując na danych podręcznikowych i piśmienniczych Autor dokonał w tym rozdziale przejrzystego przeglądu informacji na temat epidemiologii nowotworów skóry głowy i szyi, ich budowy histologicznej oraz klasyfikacji zaawansowania. Omówił w sposób zwięzły etiopatogenezę zwracając uwagę na znaczenie przede wszystkim czynników genetycznych i środowiskowych, wśród nich na ekspozycję na promieniowanie UV, w tym w solariach.

Przydatny dla czytelnika jest przegląd klasyfikacji zaawansowania nowotworów skóry z uwzględnieniem odrębności klasyfikacji dla raka i dla czerniaka. Autor przedstawił zasady chirurgicznego leczenia nowotworów skóry zwracając uwagę na te aspekty, które utrudniają zarówno radykalną resekcję nowotworu jak i rekonstrukcję ubytku tkankowego.

Założenia i cel pracy

Założeniem pracy była analiza kliniczna i epidemiologiczna chorych na złośliwe nowotwory regionu głowy i szyi. Autor ustalił następujące cele badawcze:

1. Przedstawienie płci, wieku, budowy histologicznej oraz zaawansowania nowotworu w chwili rozpoznania;
2. Ocena stanu ogólnego chorych oraz chorób współistniejących;
3. Analiza leczenia chirurgicznego z uwzględnieniem lokalizacji i stopnia zaawansowania;
4. Analiza przeżyć z uwzględnieniem raka podstawnokomórkowego i raka płaskonabłonkowego.

Materiał i metody

Materiał badawczy stanowiła grupa 84 chorych leczonych w pięcioleciu 2011 – 2015 w Oddziale Otolaryngologii Szpitala Powiatowego w Skarżysku Kamiennej.

Narzędzie badawcze to analiza dokumentacji lekarskiej oraz analiza statystyczna (metody dobrane prawidłowo). W badanym materiale największą grupę stanowili chorzy na raka podstawnokomórkowego (63,5%). Raka płaskonabłonkowego rozpoznano u 27,9% chorych. Inne typy nowotworów, w tym czerniak, dotyczyły pojedynczych chorych.

Wyniki

Autor zestawiał szczegółowo wyniki badań w tabelach i na rycinach. Obejmowały one analizę wieku, płci, typu histologicznego, stanu ogólnego, chorób współistniejących, metod leczenia oraz przeżyć przedstawionych na krzywych Kaplana-Meiera. Dodatkowo autor przeanalizował szczegółowo materiał pod względem wykonywanego przez pacjentów zawodu. Rozdział „Wyniki badań” uzupełniają liczne fotografie pacjentów przed i po leczeniu. W rozdziale tym zabrakło bardziej szczegółowej informacji o wynikach leczenia – autor podał tylko prawdopodobieństwo przeżycia chorych opartym na krzywej Kaplana-Meiera z

uwzględnieniem typu histologicznego z pominięciem oceny zależności wyniku leczenia chociażby od stopnia zaawansowania czy też umiejscowienia guza.

Omówienie wyników i dyskusja

Rozdział ten jest zbiorem różnych przemyśleń Autora opartych zarówno na wynikach swoich badań jak i na danych piśmienniczych. Chociaż nie było to przedmiotem analizy materiału własnego, Autor zawarł wiele spostrzeżeń dotyczących ryzyka zachorowania na raka skóry oraz dotyczących ich prewencji. Omówił uwarunkowania późnego zgłaszania się chorych do leczenia – uwagi te są szczególnie cenne, bo oparte o doświadczenie lekarza praktyka.

Wnioski

Pracę kończą wnioski w liczbie czterech; żaden z nich nie odpowiada wprost na postawione cele badawcze. Wnioski są informacjami podsumowującymi zaobserwowane przez Autora w badanym materiale zjawiska kliniczne. W pracy naukowej, w której wytyczono cele badawcze, wnioski powinny być bezpośrednią odpowiedzią na cele pracy.

Pomimo uwag krytycznych (dotyczących przede wszystkim wniosków) rozprawę doktorską lek. med. Bartłomieja Kamińskiego oceniam pozytywnie, pozostając w przekonaniu, iż przed jej publikacją uwagi recenzenta zostaną uwzględnione a uchybienia interpunkcyjne i stylistyczne usunięte. Autor wykazał się umiejętnością analizy materiału klinicznego oraz jego omówienia a także umiejętnością wykorzystania danych piśmienniczych. Rozprawa posiada wartość praktyczną.

Wnoszę więc do Wysokiej Rady I Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu o przyjęcie pracy pt. „Analiza kliniczna oraz metody leczenia chirurgicznego nowotworów złośliwych skóry regionu głowy i szyi” jako rozprawy doktorskiej spełniającej wymogi stosownej ustawy i dopuszczenie jej autora, lek. med. Bartłomieja Kamińskiego, do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Gdańsk, 13.02.2017 r.

prof. dr hab. med. Czesław Stankiewicz